

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

VYŽIVOVACÍ POVINNOST DĚTÍ K RODIČŮM

§ 87 ZOR
§ 96 a násl. ZOR

© Zdeňka Králíčková, 2009

LITERATURA

- *Hrušáková, M., Králíčková, Z.: České rodinné právo. 3. vyd. Brno: Doplněk, 2006.*
- *Hrušáková, M. a kol.: Zákon o rodině. Zákon o registrovaném partnerství. Komentář. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009.*

ÚČEL VÝŽIVOVACÍ POVINNOSTI

- ZABEZPEČOVÁNÍ A ÚHRADA ODŮVODNĚNÝCH POTŘEB RODIČŮ, POKUD TO POTŘEBUJÍ

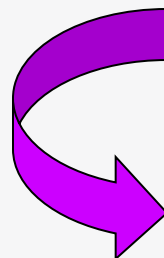
VZNIK VYŽIVOVACÍ POVINNOSTI

- SE VZNIKEM STAVU ODKÁZANOSTI NA VÝŽIVU NA STRANĚ RODIČŮ
- POKUD JSOU DĚTI SCHOPNY SAMOSTATNĚ SE ŽIVIT

ROZSAH VÝŽIVNÉHO

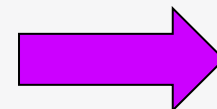
- ZOR NEZNÁ OBJEKTIVIZACI VÝŽIVNÉHO:

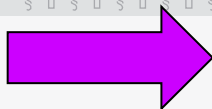

- ODŮVODNĚNÉ POTŘEBY OPRÁVNĚNÉHO RODIČE

A

- MOŽNOSTI, SCHOPNOSTI A MAJETKOVÉ POMĚRY POVINNÉHO DÍTĚTE

§ 87/1 ZOR:

- PRÁVO RODIČE NA **SLUŠNOU VÝŽIVU**
- VÝŽIVNÉ NEMÁ SPOTŘEBNÍ CHARAKTER
  - výživné v širším slova smyslu: bydlení, kulturní potřeby apod.

POTŘEBNOST RODIČE

- RODIČ NENÍ SCHOPEN SE SÁM ŽIVIT -
- NASTAL STAV ODKÁZANOSTI NA VÝŽIVU:
  - VĚK A ZDRAVOTNÍ STAV RODIČE
  - ZDA RODIČ ŽIJE V MANŽELSTVÍ NEBO JE ROZVEDEN
    - VYŽIVOVACÍ POVINNOST MEZI MANŽELY (§ 91/2 ZOR),
resp. ROZVEDENÝMI MANŽELY (§ 92/2 ZOR) PŘEDCHÁZÍ
- ZDA MÁ RODIČ VŮBEC NĚJAKÝ PŘÍJEM, např. STAROBNÍ
NEBO INVALIDNÍ DŮCHOD
- ZDA MÁ RODIČ MAJETEK (s výnosy i bez)

ROZPOR S DOBRÝMI MRAVY

§ 96 odst. 2 ZOR

- POKUD RODIČ SÁM NEPLNIL VYŽIVOVACÍ POVINNOST K DÍTĚTI, PŘÍPADNĚ DÍTĚ ZANEDBÁVÁL NEBO DOKONCE TÝRAL, SOUD VÝŽIVNÉ NEPŘIZNÁ

SCHOPNOSTI DÍTĚTE

subjektivní kategorie:

- manuální zručnost, pracovní návyky, pracovní zkušenosti, flexibilita, adaptabilita, sociální (ne)zralost atd.

MOŽNOSTI DÍTĚTE

objektivní kategorie:

- věk, zdravotní stav, vzdělání
- zákonná vyživovací povinnost k dalším osobám - ZEJMÉNA VLASTNÍM DĚTEM
- nepříznivá situace na trhu práce
- nezaměstnanost v regionu

MAJETKOVÉ POMĚRY DÍTĚTE

- MAJETKOVÁ PODSTATA
BEZ VÝNOSŮ
  - NUTNÉ ZOHLEDNIT
Nález ÚS 244/2003
- VÝNOSY Z MAJETKU
  - NÁJEMNÉ
  - DIVIDENDY

CELKOVÉ POMĚRY DÍTĚTE

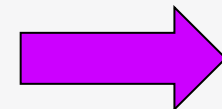
- ZPŮSOB TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU A DOVOLENÝCH
- KONÍČKY
- LUXUSNÍ AUTA

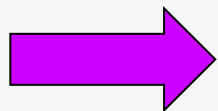

PLNĚNÍ VYŽIVOVACÍ POVINNOSTI

■ OSOBNÍ PÉČÍ

■ FINANČNÍMI ČÁSTKAMI

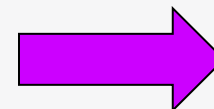

POTENCIONALITA PŘÍJMŮ POVINNÉHO DÍTĚTE

§ 96 odst. 1 ZOR

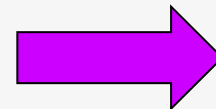
- soud přihlédne k tomu, zda:
  - se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či
  - výdělečné činnosti nebo
  - majetkového prospěchu anebo
  - zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika

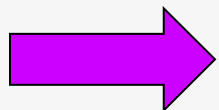

VÝŠE PENĚŽNÍHO PLNĚNÍ VÝŽIVNÉHO

- RODIČ NEMÁ PRÁVO PODÍLET SE NA ŽIVOTNÍ ÚROVNI SVÉHO DÍTĚTE
- MÁ PRÁVO NA SLUŠNÉ VÝŽIVNÉ
- VÝŽIVNÉ NEMÁ SPOTŘEBNÍ CHARAKTER
- MĚSÍČNÍ PLATBA VÝŽIVNÉHO MUSÍ ZOHLEDŇOVAT NEJEN POTŘEBY OBVYKLÉ, BĚŽNÉ, PRAVIDELNĚ SE VYSKYTUJÍCÍ, ALE I DAĽŠÍ POTŘEBY VYSKYTUJÍCÍ SE NEPRAVIDELNĚ ZA DELŠÍ OBDOBÍ NEBO JEN NĚKDY, popř. POTŘEBY ZCELA NAHODILÉ

PRAVIDLO

JSOU-LI PŘÍJMY DÍTĚTE VYSOKÉ A JEHO MAJETKOVÉ POMĚRY ZNAČNÉ, JSOU PLNĚ ODŮVODNĚNÉ VŠECHNY POTŘEBY RODIČE (bydlení, kultura)

REALIZACE PRÁVA NA VÝŽIVNÉ

- Dobrovolnost plnění
- ŽALOBA
- Soudní řízení
- Soudní výkon rozhodnutí

PLURALITA POVINNÝCH DĚTÍ

R 38/67:

„ ... při rozhodování o vyživovací povinnosti dětí vůči rodiči nebude sice v rozsudku výslovně vyjádřena výše vyživovací povinnosti dítěte, vůči němuž nárok rodiče uplatněn nebyl, soud si však musí vyřešit otázku vyživovací povinnosti a její výše ohledně všech povinných ve smyslu § 87 odst. 2 ZOR ...“

KOADJUTORIUM

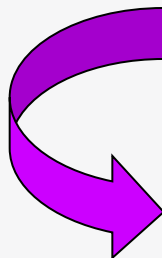
§ 31 odst. 4 ZOR:

- dítě, které žije ve společné domácnosti s rodiči, je povinno podle svých schopností jim pomáhat a přispívat i na úhradu společných potřeb rodiny, pokud má vlastní příjem

ZMĚNA A ZRUŠENÍ VYŽIVOVACÍ POVINNOSTI

- *clausula rebus sic stantibus*
- § 99
- *snížení, zvýšení, zrušení soudem*

- *snížení nebo zrušení výživného u zletilých:
spotřebované výživné se vrací*

ZÁNİK VYŽIVOVACÍ POVINNOSTI

■ RELATIVNÍ

- pomine-li stav odkázanosti na výživu
  - rodič je přechodně schopen se sám živit
  - rodič uzavře manželství
- podstatná změna poměrů
  - ztráta zaměstnání, nemoc, soc. potřebnost, podnikatelské riziko

■ ABSOLUTNÍ

- se zánikem rodinněprávního vztahu
  - smrt